

SIÓFOKI KÖZÖS ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL JEGYZŐJE

8600 Siófok, Fő tér 1., email: jegyzo@siofok.hu
Tel.: (84) 504-163, Fax: (84) 504-102

SIÓFOK VÁROS ÖNKORMÁNYZATA KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK 1/2024. (II. 29.) ÖNKORMÁNYZATI RENDELETE

a közterületek használatának szabályozásáról

Általános indokolás

A településeken a legváltozatosabbak azok a helyi életviszonyok, amelyek során az ott élők más embertársaikkal vagy az egész közösséggel közvetlen vagy közvetett kapcsolatba kerülnek.

A szabályozandó életviszonyok talán leggyakrabban a közösségnek azokhoz az élettereikhez kötődnek, amelyeket közterületnek nevezünk. Az itt zajló társadalmi érintkezés - a motorizáció, az elkülönült tulajdoni viszonyok és ahhoz kötődő jogok fokozott érvényesítése következtében – fokozatosan újabb tartalmat és formákat nyer. Mindez igényli, hogy a helyi jogalkotás folyamatosan érzékelje a társadalmi változásokat, és megtegye az ezekkel összehangolt szabályozási, jogalkotási intézkedéseket.

Olyan helyi jogalkotásra van tehát szükség, mely igazodik a helyi életviszonyok változásaihoz, illetve a magasabb szintű jogszabályok által biztosított új szabályozási keretekhez.

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.) 13. § (1) bekezdés 2. pontja értelmében „A helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen: településüzemeltetés (köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása).”

Az elmúlt időszakban megtörtént az adott – nagyon szerteágazó - területre vonatkozó jogi környezet felülvizsgálata, szorosan együttműködve a városfejlesztési és üzemeltetési területek szakembereivel.

Magyarország Alaptörvényének 32. cikk (2) bekezdése értelmében „Feladatkörében eljárva a helyi önkormányzat törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, illetve törvényben kapott felhatalmazás alapján önkormányzati rendeletet alkot.

A (3) bekezdés pedig kimondja, hogy „az önkormányzati rendelet más jogszabállyal nem lehet ellentétes.”

A közterület használatra vonatkozó önkormányzati rendeletalkotás esetében szükséges a közterület fogalmának kérdését tisztázni.

A hatályos önkormányzati rendelet a közterület fogalmát úgy definiálta, hogy az értelmező rendelkezése magasabb szintű jogszabályra hivatkozva definiálja a közterület fogalmát. A közterület fogalma kapcsán az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvényből (a továbbiakban: Étv.) indult ki a hatályos rendelet mely szerint az Étv. vonatkozó 2. § 13. pontja értelmében „13. Közterület: közhasználatra szolgáló minden olyan állami vagy önkormányzati tulajdonban álló földterület, amelyet az ingatlan-nyilvántartás ekként tart nyilván”.

Az Étv. 54. § (4) bekezdése emellett a közterület rendeltetésére vonatkozó szabályokat is megállapít. Ennek értelmében „A közterület rendeltetése

- a) a telkek térbeli kapcsolatának, megközelítésének,
- b) a közúti és gyalogos közlekedés (út, járda stb.),
- c) a kikapcsolódás, a szórakozás, a sporttevékenység, a szabadidő-eltöltés,
- d) a felvonulás, a gyülekezés, a közösségi megnyilvánulás,
- e) szobor elhelyezésének, emlékhely kialakításának, művészeti alkotások elhelyezésének,
- f) a közművek elhelyezésének,
- g) zöldfelületek kialakításának biztosítása.”

Az Étv. 54.§ (5) bekezdése alapján „A közterületet rendeltetésének megfelelően bárki használhatja. A közterület rendeltetésére és használatára jogszabály további szabályokat állapíthat meg.”

A fentiek alapján a helyi önkormányzat felelőssége tehát a – helyi életviszonyokat is figyelembevevő – közterület-használat szabályozása, így az fentiekben részletezett felhatalmazás alapján alkotja meg a közterület használatáról szóló rendeletét.

Megállapítható továbbá, hogy a települési önkormányzat csak önkormányzati tulajdonban álló, közterületnek minősülő földterületet vonhat a szabályozási körébe, ezért az Étv. közterület fogalmától történő eltérő szabályozást javasolunk a közterület fogalmánál.

A Mötv. 107. § -a szerint „A helyi önkormányzatot – törvényben meghatározott eltérésekkel – megilletik mindazok a jogok és terhelik mindazok a kötelezettségek, amelyek a tulajdonost megilletik, terhelik. A tulajdonost megillető jogok gyakorlásáról a képviselő-testület rendelkezik.”

Az önkormányzat a tulajdonában álló közterületek feletti rendelkezési jog gyakorlását rendeletben szabályozhatja.

Az elmúlt időszakban egyértelműen eldőlt az a korábbi kérdés, hogy az önkormányzatok a közterület-használatot polgári jogi jogviszonyként, vagy önkormányzati hatósági jogkörben szabályozhatják.

A kérdés eldöntésében mind az Alkotmánybíróság gyakorlata, mind a Kúria gyakorlata egységes.

Az Alkotmánybíróság a 46/B/1996. AB határozatban elvi élel állapította meg, hogy „a közterület-használat szabályozásával az önkormányzat közhatalmi megbízatásának tesz eleget, és a városrendezési tervek előírásait érvényesítve, továbbá a városképi, műemlékvédelmi, közegészségügyi, köztisztasági, kereskedelmi, turisztikai, stb. szempontokat mérlegelve közérdekű lakossági igényeket elégít ki, azaz alkotmányos feladatkörében jár el.”

A fentiekkel összhangban az Alkotmánybíróság állapította meg a 41/2000. (XI. 8.) AB határozatban, hogy „a közterület-használat iránti kérelem elbírálására önkormányzati hatósági eljárásban kerül sor.”

A fentieket kiegészítve figyelembe kell venni a Kúria 1/2022. Közigazgatási és polgári jogegységi határozatát a közterület-használati jogviszony közjogi vagy magánjogi jellegének megítéléséről és az ilyen tárgyú perben eljáró bíróság meghatározásáról, melyben - többek között – az alábbiakat mondja ki:

„A közterület-használati jogviszony közjogi jogviszony.

...A közigazgatási perekben a Kúria – Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) 32. cikk (6) bekezdésére, az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.), Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) – korábban a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) –, valamint a nemzeti vagyronról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (a továbbiakban: Nvtv.) rendelkezéseire alapított – **egységes álláspontja az, hogy a közterület-használati jogviszony hatósági, közjogi/közigazgatási jogviszony.** (Kfv.37.470/2013/8., Kfv.37.573/2013/9., Kfv.37.197/2015/5., Kfv.37.940/2015/3., Kfv.37.056/2016/5., Kfv.37.582/2020/3., Köf.5030/2017/3., Köf.5033/2017/4., Köf.5031/2019/5., Köf.5010/2021/4. számú határozatok)....

...A közterület-használat rendeleti úton történő szabályozása körében az engedélyezés kérdésében egységes az ítélkezési gyakorlat, jogszerűen kizárólag hatósági jogkörben, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) szerinti jogorvoslat biztosítása mellett lehet dönteni....

...A közterületet rendeltetésszerűen, főszabályként bárki, ellenérték nélkül használhatja. A – jogszerű, mégis – rendeltetéstől eltérő használat (a közterület tartós egyéni igénybevétele) csak szabályozott módon történhet. A közterület végessége okán a többlet-, vagy meghatározott keretek között kizárólagos jogosultság gyakorlása fizetési kötelezettséggel járhat (Köf.5033/2017/4.)....

...A szabályozás alapján megállapítható tehát, hogy a helyi önkormányzat tulajdonában álló egyes közterületek a helyi önkormányzat kizárólagos tulajdonát képező nemzeti vagyronba tartoznak, azaz a forgalomképtelen törzsvagyronba. A helyi önkormányzat a törzsvagyrona tekintetében nem ugyanolyan tulajdonosi jogok gyakorlója, mint az üzleti vagyronát illetően....

...A közterület-használat hatósági ügy, amelyben az önkormányzat nem tulajdonosként, hanem hatóságként jár el, a közterületet igénybe venni kívánó személy pedig az eljárás ezen szakaszában ügyfél és nem szerződéses partner...

...A közterület-használati jogviszony csak határozott ideig tarthat, mert a közterület rendeltetésszerű használata csak ideiglenesen korlátozható. A rendeltetéstől eltérő használatra való jogosultságot hatósági határozat állapítja meg, mely hatósági döntéssel szemben a jogorvoslat jogát is biztosítani kell. A jogviszony megszüntetése is az előzőekhez hasonlóan hatósági aktussal történhet....

...A közterület-használati hozzájárulást az Ákr. rendelkezései szerint lefolytatott hatósági eljárásban meghozott hatósági határozatban kell megállapítani, vagy határozathozatal helyett az ügyféllel írásban hatósági szerződést kell kötni....

... Megállapítható tehát, hogy a közterület rendeltetéstől eltérő használata az önkormányzat és a használó között hatósági, közigazgatási (közjogi) jogviszonyt keletkeztet, mivel az önkormányzat jogot és kötelezettséget állapít meg a közterület rendeltetéstől eltérő használata tekintetében.”

A fentiek alapján egyértelmű, hogy a közterület használat vonatkozásában az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (Ákr.) rendelkezései szerint kell eljárni.

A közterület használatának módja az érintett közösség egészének ügye, azaz helyi közügy. Ezekben az esetekben az önkormányzat nem léphet fel valamiféle elkülönült tulajdonosi szerepkörben, mert ez ellentétes lenne az általa képviselt közösség érdekeivel.

A közterület időleges átengedése egyrészt jogosultságot jelent a kérelmező számára, másrésztől tűrési kötelezettséget a közösség többi tagja részéről. Éppen ezért a közösségi terület használatba adásának elutasítását, vagy engedélyezését hatósági eljárás során kell eldönteni, és ezzel a döntéssel szemben jogorvoslati jogosultságot kell biztosítani a közösség érintett tagjai számára.

A fentiek alapján fontos követelmény, hogy az Ákr. teljes szabályanyagát alkalmazni kell az eljárásra, annak valamennyi garanciájával együtt és eltérés a rendeletben csak ott lehet, ahol ezt a törvény megengedi.

Ki kell emelni a jogosulatlan közterület használat esetét, mely kezelésére alkalmatlan a központi szabályozás (2017. évi CXXV. törvény a közigazgatási szabályszegések szankcióiról), melynek rendelkezéseit ennek ellenére alkalmazni kell.

A jelen rendeletben – a hatályos jogi szabályozás tekintetében – olyan változások lettek javasolva, melyek a közterület használatot – reményeink szerint – rendezettebbé teszik a lakosság részéről azzal, hogy tudatosítani kívánja, hogy a közterületet nem lehet elfoglalni bárkinek a saját igénye szerint, hanem azt kellő indokkal és időben kell kérni a tulajdonostól (az Önkormányzattól), hiszen annak kötelező feladata a közterület rendjének biztosítása.

Részletes indokolás

Az 1.-3. §-hoz

Az 1. alcímben és a 2. alcímben található 1.-3.§-ok tartalmazzák az önkormányzati rendelet céljára és az önkormányzati rendelet hatályára vonatkozó szabályozást.

A rendelet területi hatálya Siófok Város közigazgatási területének valamennyi közterületére kiterjed.

Meghatározza a tervezet azokat a területeket is, amelyekre a nem terjed ki a rendelet hatálya.

Az 5.-7. §-hoz

A 4. alcímben található 5.-6.§-ok tartalmazzák a közterület használatra vonatkozó általános szabályokat. Ezek szerint a közterületet rendeltetésének megfelelően – állaguk sérelme nélkül – az általános magatartási szabályok és a hatályos jogszabályok betartásával bárki ingyenesen használhatja. Fontos, hogy a közterület rendeltetészerű használata mások hasonló célú jogait nem korlátozhatja.

A közterület rendeltetésétől eltérő használatáról – kérelemre – önkormányzati hatósági hatáskörben hozott döntés készül hatósági határozat formájában. A közterület használatához az Önkormányzat hatósági határozatba foglalt hozzájárulása, a közterület-használati hozzájárulás és használati díj megfizetése szükséges.

A hatósági eljárásban az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény, az elektronikus ügyintézés és bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló törvény (majd 2024. 07. 01.-től a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvény) és a közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

A 8.-10. §-hoz

Az 5. alcímben található 8.-10.§-ok tartalmazzák a közterület-használati hozzájárulásra vonatkozó legfontosabb szabályokat.

A közterület-használati hozzájárulás soha nem helyettesíti a közterület használatához esetlegesen szükséges hatósági és egyéb engedélyeket. Ezeket az engedélyeket a közterület használója köteles a közterület-használati hozzájárulás iránti kérelem benyújtását megelőzően saját költségén beszerezni.

A 9. § (1) bekezdése tartalmazza azokat a közterület használatokat, melyekhez a közterület-használati hozzájárulást be kell szerezni. Ennek során meg lett határozva, hogy melyek azok a közterület használatok, melyek a város csak meghatározott övezetiben végezhető.

A 9. § (2) bekezdése tartalmazza azokat a közterület használatokat, melyek jellegük szerint a mindennapi életben fordulnak elő, de olyan jellegű feladatellátás történik, melyekért azok fontos jellege miatt nem kell közterület-használati hozzájárulást beszerezni, csak bejelentési kötelezettség terheli az igénybevevőt.

A 10. § tartalmazza azokat a közterület használatokat, melyek esetében nem adható közterület-használati hozzájárulás.

A 11.-16. §-hoz

A 6. alcímben található 11.-16.§-ok tartalmazzák a közterület használat közös szabályait.

A rendelet-tervezet itt fogalmazza meg azon általános követelményeket, amelyeket bármely közterület használat esetén be kell tartani.

Fő szabály, hogy a közterület használata – e Rendeletben foglalt kivételekkel – a díj megfizetését követően kezdhető meg.

Kiemelten kezeli a jogszabály tervezet a közterület tisztaságát, mind a közterület használat teljes időtartama alatt.

Itt kerültek szabályozásra az egyes közterület használatokra vonatkozó területnagyság korlátozások.

A 17.-20. §-hoz

A 7. alcímben található 17.-20.§-ok tartalmazzák a közterület-használati hozzájárulás iránti kérelem benyújtásának és tartalmának legfontosabb szabályait.

A közterület-használati hozzájárulást annak kell kérnie, aki a közterületet használni kívánja.

Meghatározásra kerül a közterület-használati hozzájárulás iránti kérelem benyújtásának időpontja, mely a Jegyzői elbírálás esetén a kérelmezett használat kezdő időpontja előtt legalább 30 nap (egy esetben 8 nap), míg Képviselő-testületi döntés esetén legalább 60 nap.

Aki ezen határidőket nem betartva terjeszti be a kérelmét, az 20%-kal növelt díj fizetésére kötelezett. (Ez a szabályozás azonban a jogbiztonság követelményének megfelelően csak a jogszabály hatályba lépését követő 60 nap elteltével, 2024.06.01. napjától hatályos).

A közterület-használati hozzájárulás iránti kérelmet a nyomtatványon írásban vagy elektronikus úton lehet benyújtani a hatályos jogszabályok alapján.

A 21.-25. §-hoz

A 8. alcímben található 21.-25.§-ok tartalmazzák a közterület-használat időtartamára és a közterület-használati hozzájárulás megadására vonatkozó szabályokat.

Közterület-használati hozzájárulás ideiglenes jelleggel, meghatározott időtartamra vagy meghatározott feltétel bekövetkeztéig adható, de legfeljebb 3 év időtartamra.

A közterület-használati hozzájárulás tárgyában átruházott hatáskörében eljárva Jegyző dönt, míg az egy évet meghaladó időtartamú vagy a 1000 négyzetmétert meghaladó közterület-használati hozzájárulási kérelem esetén a Képviselő-testület dönt.

A tervezet szerint az engedélyezett közterület-használat nem akadályozhatja az állami és önkormányzati rendezvények megtartását, továbbá meghatározza a közterület-használati hozzájárulásnak tartalmát.

A tervezet meghatározza azokat az eseteket, amikor a közterület-használati kérelmet a hatóságnak el kell utasítania.

Fontos változás, hogy a közterület-használati hozzájárulást legkorábban kérelem beadásának napjától lehet kiadni, tehát nem lehet visszamenőleg kérni a hozzájárulást.

A 26.-30. §-hoz

A 9. alcímben található 26.-30.§-ok határozzák meg a közterület-használati hozzájárulás megszűnésének eseteit és szabályait.

A közterület-használati hozzájárulás visszavonásának jogszabályban meghatározott esetei esetén a visszavonás kötelező, a jogalkalmazónak nincs választási joga.

A közterület használat szünetelésének elrendelésére kizárólag fontos közérdekből kerülhet sor, mely idő nem számít bele a közterület-használat időtartamába.

A 31.-34. §-hoz

A 10. alcímben található 31.-34.§-ok határozzák meg a közterület-használati díjra vonatkozó alapvető szabályokat.

A díjat a közterület tényleges használatára, illetve a közterületen elhelyezett létesítmény tényleges üzemeltetésére tekintet nélkül köteles megfizetni, hiszen a terület a rendelkezésére áll a jogosultnak. A díj a végzett tevékenységnek, a közterület-használat mértékének, az igénybe vett közterület övezeti besorolásának, valamint az igénybevétel időpontjának és időtartamának alapul vételével kerül megállapításra a Rendelet 2. mellékletében.

Fontos, hogy a díj szempontjából minden megkezdett naptári év, hó, nap egész évnek, hónap és napnak, minden töredék négyzetméter egész négyzetméternek, valamint minden töredék folyóméter egész folyóméternek számít.

A 35.-36. §-hoz

A 11. alcímben található 35.-36.§-ok határozzák meg a közterület-használati díj megfizetése alóli mentesség eseteit.

Fontos szabály, hogy a mentesség a jogosultat kizárólag a feladat ellátása céljából, a feladat ellátására jogszabály vagy szerződés alapján kötelezett részére, a feladat ellátáshoz szükséges mértékben illeti meg.

Ezekben az esetekben a közterület-használati hozzájárulás iránti kérelmet az igénybevétel megkezdését megelőzően legalább 8 nappal kell betérjeszteni.

A 37.-42. §-hoz

A 12. alcímben található 37.-42.§-ok határozzák meg a jogellenes közterület-használat következményeit. Eszerint aki közterületet hozzájárulás nélkül, vagy a hozzájárulástól eltérő módon használ, köteles az Önkormányzat vagy megbízottja felhívására a jogellenes közterület-használatot haladéktalanul megszüntetni, továbbá kártalanítás nélkül köteles a közterület eredeti állapotának helyreállítására. E kötelezettség elmulasztása esetén az Önkormányzat az

eredeti állapot helyreállítását a kötelezettséget elmulasztó költségére elvégeztetheti, amennyiben a helyreállításra vonatkozó felhívásnak az érintett 3 napon belül nem tesz eleget.

Közterület-használati hozzájárulás nélküli, vagy közterület-használati hozzájárulásban foglaltaktól eltérő közterület használatával összefüggő önkormányzati hatósági eljárás lefolytatására és a közigazgatási bírság kiszabására átruházott hatáskörben a Jegyző jogosult.

A 43.-47.§-hoz

A 13. alcímben található 43.-47.§-ok határozzák meg a vendéglátó teraszokkal kapcsolatos részletes előírásokat. Érdemi változás nincs a hatályos rendelethez képest.

A 48.-51.§-hoz

A 14. alcímben található 48.-51.§-ok határozzák meg az árubemutatásokkal kapcsolatos részletes előírásokat.

Az 52.-53.§-hoz

A 15. alcímben található 52.-53.§-ok határozzák meg a portrérajzolással, festéssel és egyéb képzőművészeti tevékenységgel kapcsolatos részletes előírásokat.

Az 54.-55. §-hoz

A 16. alcímben található 54.-55.§-ok határozzák meg az utcazenéléssel kapcsolatos részletes előírásokat.

Az 56.-58. §-hoz

A 17. alcímben található 56.-58.§-ok határozzák meg az I. övezetre, azaz a kizárólag a Fő térre vonatkozó szabályokat tartalmazzák. A szabályozásban érdemi változást nem látunk indokoltnak azzal, hogy a gyakorlati tapasztalat alapján szükséges a közterület tisztaságának hatékonyabb védelme a vendéglátó ipari helyben fogyasztás és a nem előrecsomagolt élelmiszer értékesítése esetén, ezért ilyen építmények előtt a közterületen zöld színű kültéri műfü szőnyeg alá vízhatlan lépésálló fóliát kell elhelyezni.

A 59.-63. §-hoz

A 18. alcímben található 59.-63.§-ok a taxiállomások igénybevételének rendjére vonatkozó szabályokat tartalmazza, mely a hatályos szabályozástól fontos változás, hogy a közterület-használati hozzájárulás kizárólag naptári évre adható.

A 64.-70. §-hoz

A 19. alcímben található 64.-70.§-ok a mikromobilitási pontok létesítésére, valamint a mikromobilitási eszközök közterület használatára vonatkozó szabályokat tartalmazza, mely a hatályos szabályozáshoz képest új, és részletes szabályozás.

A 71.-73. §-hoz

A 20. alcímben található 71.-73.§-ok az üzemképtelen járművek tárolására vonatkozó szabályokat tartalmazza, mely a hatályos szabályozáshoz képest új, és részletes szabályozás. Üzemképtelen járműnek tekintjük a közúti forgalomból ideiglenesen vagy véglegesen kivont, vagy érvényes műszaki engedéllyel nem rendelkező, forgalmi rendszámmal ellátott járművet. A szabályozás alapján eljárhat a hatóság ezen járművek közterületről történő elszállítása ügyében a jogszabályban részletezett eljárás során.

A 74.-83. §-hoz

A 21. alcímben található 74.-83.§-ok a különleges személyszállító szolgáltatást nyújtó járművel végzett személyszállítási szolgáltatásra vonatkozó szabályokat tartalmazza a hatályos szabályozás alapján.

A 84.-86. §-hoz

Záró rendelkezéseket tartalmaznak.

Siófok, 2024. február 29.

Dr. Boda Zsuzsanna
jegyző

